

SÜMEG ÉS VIDÉKE

(SÜMEG-SZENT-GRÓT.)

TÁRSADALMI HETILAP.

A SÜMEGVIDEKI GAZDAKÖR ÉS A SÜMEGI NÉPBANK HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden vasárnap.

HIRDETÉSEK: 2 hasábról álló egyszerű hirdetésnél 9 kr., (többzori hirdetésnél 7 kr. — Hivatalos hirdetésnél minden szó 2 kr. — Bélyegdíj 30 kr. Hirdetéseket és díjakat HORVÁT GÁBOR nyomdájába küldendők.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő: ÉLES KÁROLY.	A lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kérünk.
Egész évre	4 frt.	A kiadók nevében: Lukonich Gábor dr. Bárdi György dr. Darnay Kálmán.	Előfizetési pénzek Darnay Kálmánhoz, a kiadó hivatal főnökéhez küldendők.
Fél évre	2 frt.		Kéziratokat nem küldünk vissza.
Negyed évre	1 frt.		
Egyes szám ára 10 kr.			

O. N. Sz.

Az Országos Nemzeti Szövetség diadalmasan nyomul előre. Az ország szívéből, Budapestről kiindulva, folytonosan tért hódítva, több városban kitűzte már a lobogót. S ahány városban kitűzi, mindmegannyi őrhelyet szerez azoknak a magasztos eszméknek, melyek zászlójára írvák.

Szentek ezek az eszmék. A legszentebbek, amelyek a hazafi szívében, az ember keblében valaha fölgerjedtek, mert a hazafiságnak és az emberszeretnek örök kultuszát egybekapcsolva szolgálják.

E két kultusznak jelvénye az O. N. Sz. lobogója. Ez alá a lobogó alá hívják fel a társadalom minden egyes tagját nemzetiségi, vallási és osztálykülönbség nélkül.

Sorakozzunk a hívó szóra! A nagy munka nagy erőt, az egész hazai társadalomnak összevetett erejét igényli, mert csakis így fog az O. N. Sz. működése és hatása az egész országra kiterjedni, csakis így fognak megvalósulni azok az ideális, szent célok, melyeknek megvalósítására e szövetség alakult.

Mik ezek a célok?

Első sorban felköltetni a hazafiság lángoló érzelmét, azon hazafiságát, mely nem csupán az ajkakon lebeg, hanem a szív legmélyébe verte gyökereit; azon hazafiságát, mely tettekben nyilvánul s minden percben áldozatokra is kész, ha nemzeti közcélok előmozdításáról van szó.

Vajjon érezzük-e mindnyájan a nemzeti érzésnek hatalmas lüktetését? Vajjon ennek

az érzésnek villamos ereje leolvasztotta-e már mindenkinek kebléről a közöny vastag kergét és elhallgattatta-e az önzésnek, az önérdéknek rideg szavát, midőn eszményi közcélok szolgálatáról van szó? Vajjon megmozdult-e az egész magyar társadalom, hogy lelkének egész tüzevel, szívének minden érzelmével segítse, támogassa azoknak szentséges munkáját, akik e hazá polgárainak egybeforrasztásán buzgólkodnak?

Valljuk meg őszintén: az eredmény ma még nemmel felel. Mert ha itt és ott meg is törött a közöny s lánggra kapott az érzés és munkába fogott a cselekvés: ezek szétszórt jelenségek, s messze vagyunk még attól, hogy a mozgalom országos legyen.

Pedig nincs ország, ahol nagyobb szükség van erre, mint Magyarországon. A szerte-huzás átka szállta meg a nemzetiségek szívét. A szabadságnak és jogegyenlőségnek ereje, melyet velünk együtt, s velünk egyformán élveznek, nem láncolta őket elválaszthatatlanul ehhez a newzethez, nem keltette föl bennök a szoros egyítvártartozás érzését.

Az O. N. Sz. törekvése, hogy e hazá minden polgárának lelkületébe belevésse a hazafiai érzést s ennek széttephetetlen kötelekével egyetlenegy táborba fűzze e nemzetnek minden egyes tagját; törekvése, hogy egyesülve a multak iránti kegyeletben, a jelennek törekvésében, közös aspirációk lelkesítsék e hazá minden fiának kebelét a jövő iránt. És lehet-e ez az aspiráció más, mint hogy egységes, erős, gazdag és hatalmas legyen a magyar nemzet.

A másik eszményt, mely az O. N. Sz. lobogóján ragyog, az emberbaráti szeretet írta fel oda. Amint nincs ma még egységes magyar állam, épp úgy nincs egységes társadalom. Az egyes osztályokat áthidalhatatlannak látszó mélység választja az egymástól s ha van valami, ami összekapcsolja őket, az a mélységes gyűlöletnek érzelmé. Láttuk, e gyűlöletnek összeütközéséből milyen szivetrázó, a társadalmat összeroppantó veszedelmek támadtak. Midőn fölesapott a gyűlöletnek elvakító, féktelen lángja, minő engesztelhetetlen haraggal rontott az egyik osztály a másik ellen, csak azért, mert ez más téren, más ruhában keresi mindennapi kenyerét, talán a léleknek több aggodalmával és jobban megfeszített erejével.

Kiirtani a gyűlölet vészthozó érzelmét s helyébe a szeretet áldástfakasztó érzését plántálni a szívekbe: az O. N. Sz. másik eszményi szép feladata. Ez a szeretet az összetartozás édes kötelekével fűzi össze az egyes társadalmi osztályokat, s közös hitté, meggyőződéssé érleli azt a nézetet, hogy mindenik osztály nélkülözhetetlen alkotó része a társadalom gépezetének, s ha csak egyik rész is megtagadja a szolgálatot, összeomlik az egész, s maga alá temetheti a többieket is. Letörölni az érintkezés érdességeit, elsimítani az egyenlenségeket, lerombolni a szétválasztó falakat, s a kölcsönös szeretetben és megbecsülésben egygyé olvasztani a szerte-huzó osztályokat: magasztos célja az O. N. Sz.-nek.

Hazafiság és emberszeretet: a léleknek e két legmagasztosabb eszményét szolgálja e

Szellemidézés.

Mutató Tolnai Simonnak a Bűvészet Könyve című munkájából.

Már e szó is olyan különös varázssal bír. Felidézni sirjaikból a holtakat s szentül szembe látni azokat, kik már néhány száz év előtt költöztek el e földről. Kinek lelkét ne izgatná ez fel? Még az imént gondtalan vidámság uralkodott a teremben. A nap ragyogása, vagy a lámpák fénye világította be a termet. De im a lámpákat eloltogatták, csak egy marad égve s halvány fényvel tölti be a termet.

A bűvész fekete ruhájában, kezében a bűvös erejű varázsbottal, néhány megnyugtató szót intéz a közönséghez s azután az utolsó lámpa is elalszik. Vak sötétség. Mindenki visszafojtja lélekzetét is s kíváncsisággal vegyes borzadással várja a történendőket. Néhány percig siri csend. De mi ez? Távolból, megszólal tompán egy toronyóra hangja. Tizenkettőt üt. Itt a kísértetek órája. Vad kopogás, láncsörgetés tölti be a termet s most a háttér sötétből kísérteties alakok lassu, méltóságteljes lépésekkel lebegnek elő.

Egy lehellet nem hallatszik, csak a bűvész kísértetidéző tompa mormolása, amint varázserőjű titokzatos szavakkal idézi fel a tulvilág szellemeit. S ezek közelednek. A legbátrabb szívet is borzadály fogja el. Egyik kísértet kezében tartja fejét és üres szemüregéből kékes fény sugárzik elő. Néha azt véli az ember, hogy lángok csapnak ki belőle. S most egy láthatatlan kéz titokzatos szavakat ír le tűzbetűkkel a falra. De im a bűvész mindig lassabban és las-

sabban mondja varázsigéit. Ugy látszik, hogy kifárasztotta a nagy munka. Szavai végre egészen elhálnak. Nem bír uralkodni többé varázsigéivel a felidézett szellemeken. Ezek megrohannak a bűvészt... láncukat csörgetve, széttépik azt, ki bátor volt őket a sir dohos mélyéből felidézni.

De az óra egyet üt, a kísértetek eltűnnek, egy percig még hallatszik vad dobogásuk s a terem ismét világos lesz, a bűvész ott áll mosolyogva a szoba közepén.

S most következik a svindli magyarázata: Ily szellemidézéseket meglepően egyszerű eszközökkel lehet előadni. A főkéllék, hogy a szoba teljesen elsötétíthető legyen.

Készíttetni kell alkalmas bő lepedőforma ruházatokat vékony gazé-szővetből s bekenni Balmain tinkturával vagy festékkel. (Kapható Detsényi Frigyesnél, Budapest, fürdő ucca.) Mintegy tíz perccel az előtt erős villamos vagy magnéziumfénynek kell kitenni a ruhákat pár percig, azután összehajtani és letakarni.

Egy mellékszobában, esetleg spanyolfal vagy függöny mögött vannak a bűvész kisegítői, harisnyában, cipő nélkül, kik e ruhákat magukra véve, a szellemek szerepét játsszák.

A toronyóra hangját egy nagyobb csengőtűre vagy kis ústre ütessel lehet utánozni, a kézben tartott fej papírmásból van, a falra foszforral lehet írni.

Mikor a kísértetek eltűnnek, mindenik egy-egy darab fekete szövetet borít magára, azután visszamennek rejték helyükre.

Eleven emberek helyett vastag lemezpa-

pirból készült alakokat is lehet használni, melyek a szőnyeg alatt vannak elrejtve, onnan lehet elővenni és ismét visszatenni, mert az alakok kísérteties fényben ragyognak, de az, ki kezeli, homályban marad.

Különben az elmondottak csak irányadóul szolgáljanak, de a részletekben mindenkinek fantáziájára van bízva a mutatványt úgy kiszínezni és fűszerezni, hogy minél nagyobb hatást keltsen.

A szellemek táblája.

A mutatvány, melyet most önöknek előadok, *Bastian*, a híres spiritiszta médium szellemtáblája. Mint tudni fogják, a spiritiszták állítása szerint csak a szellemek segítségével lehet ily mutatványokat előadni.

Bastian egykor nagy feltűnést keltett az ugynevezett „szellemek táblájával”, melyen a szellemek különféle számtani feladatokat oldottak meg. S ha valamely bűvész felismerte, mikép kell egy-egy ilyen szellem-mutatványt előadni s a mutatványt a szellemek segítségével is előadni, a spiritiszták szellemei rögtön sietnek ezt a „csodálatos és természetfölötti” mutatványt egy eddig ismeretlen, újabb fogással pótolni.

Igy történt a szellemek táblájával is! Be fogom önöknek mutatni a szellemek tábláját, pedig nem vagyok médium s nem is veszem a szellemek segítségét igénybe.

Itt van tehát egy közönséges kis palatábla, mely mindkét oldalán üres. Tessék róla meggyőződni. (Megmutatja a táblát.)

Igy láthatólag leteszem az asztalra, mert

szövetség; szolgálja a szellem békés fegyverével és anyagi eszközökkel. Fontos kulturális misszióra alakult. Gyógyítani iparkodik a test és lélek sebeit a szeretet gyógyító irjával.

És ezt az áldásos működését ki akarja terjeszteni az egész hazára. Ki akarja terjeszteni vármegyénk is. A szomszéd Vas megyében már megalakult a vidéki Szövetség. Zalában még minden csendes. Vajjon mikor mozdul vármegyénknek társadalma, hogy multjához méltóképpen, odasorakozzék a zászló alá, hogy az ország többi vidékével hasonlóan, fülvegye a küzdelmet a nemzeti, társadalmi és kulturális érdekek szent ügyéért. E küzdelem csakis úgy lesz nagy, hatalmas és győzedelmes, ha az országnak minden terén, minden pontján vívják. Tehát Zalavármegyének, amelynek közönsége mindenkor oly nagy részt vett nemzetünk munkájában és törekvésében, szintén oda kell állnia a sorba. Kötelezi erre multja, kötelezi azoknak a fényes alakoknak emléke, akiket e hazának szült és kötelezi a munka nagysága és nemessége egyaránt.

Alakítsuk meg hát az O. N. Sz. zalai szövetségét! A hívó szó már megérkezett! Fogadjuk lelkünk mélyébe, bontsuk ki mi is a zászlót és sorakozzunk alatta a többi vidékek seregeihez.

Ahol legfontosabb nemzeti és társadalmi célok szolgálatáról van szó, ott mi sem maradhatunk hátra!

Fel tehát azzal a zászlóval és előre az O. N. Sz. táborába!

Ék.

Az O. N. Sz. alapszabályaiból.

2. §. *A szövetség célja*: Emberséges és hazafias gondolkodást és érzést terjesztő, napi- és párt-politikától, vallás, nemzetiségi- és osztálykülönb. égtől független szervezet útján, közremunkálói a társadalmi egységet és rendet zavaró okoknak és ezek hatásainak megszüntetésében.

3. §. *A szövetség eszközei*: 1. A közjólét előmozdítására, és a társadalom alsóbb osztályai nyomorának enyhítésére szolgáló intézkedések.

2. A külföldi sajtóban Magyarországot illetően megjelenő közlemények ellenőrzésére és a sajtónak helyes tájékoztatására, valamint a hazai sajtóban a szövetség törekvéseinek előmozdítására szolgáló sajtóiroda.

3. Országos nemzeti és történelmi emlékek, felolvasások, röpiratok és egyéb intézkedések a honpolgári együtvértartozás, a honszeretet érzületének s a hazafias célokra való ál-

dozatkészségnek felkeltésére, ápolására és fejlesztésére.

20. §. *Az igazgatóság osztályainak hatásköre*: I. A társadalmi ügyek osztálya: a) Történelmi események emlékműveinek megülése, és ugy ezek, mint más hazafias ügyek ismertetésére javaslatot készít; — b) intézkedésekről gondoskodik a székely, a felföldi és a dunántúli kivándorlás által elszakadó honfitársaink megtartására; c) a társadalom intőző köreinek figyelmét az aránytalan gyermekhalandóságra s a testi elsatnyulásra irányozza; a baj orvoslására kísérleteket tesz. Születési esetre szóló biztosítást kezdeményez; a biztosítási díjaknak lehető legkisebb összegig való leszállítására társadalmi segélyezést, a törvényhozás útján állami hozzájárulást szorgalmaz.

II. A munkásügyek osztálya: A hazai munkások jogos érdekeinek támogatására intézkedéseket kezdeményez; a munkás viszonyokat tanulmányozza, a munkások sorsának javítására a társadalmat megnyerni törekszik felolvasások útján és más alkalmas eszközökkel; a munkások közt a hazafias érzést terjeszti, a fiatal munkás nemzedék nevelését figyelemmel kíséri, munkáskaszinók alapítását kezdeményezi és elősegíti; magyar munkavezetők kiképzését közvetíti, rokkant munkások rendszeres segélyezésére, rokkant házak felállítására mozgalmat indít. A kivándorlást előidéző okok csökkentéséről, a hazai munkásoknak a hazában való foglalkoztatásáról és a munka közvetítés intézményének életbeléptetéséről, a munkanélküliek statisztikájának elkészítése útján gondoskodik.

III. A nemzetiségi ügyek osztálya: a) a hazafias és a munkás ügyosztályok működésének kiegészítéséről, a nemzetiségi elégtelenség és bizalmatlanság eloszlatására intézmények létesítése útján kísérleteket tesz; b) a sajtóiroda útján a külföldi és a hazai sajtóban szemmel tartja a külföldi magyarok kulturális viszonyait, összehasonlítva azokat a magyarországi nemzetiségek helyzetével; c) minden törvényes eszközök felhasználásával segíteni fogja a külföldön lakó magyarokat abban, hogy anyanyelvük és vallásuk szabad gyakorlatában meghagyassanak.

A kegyelet ünnepe.

November 1-je és 2-ika a halottak emlékeztető napja. A jelen vásári zajában küzdő lélek megszabadul köznapi nyügteitől, tekintetét a multa irányítja s fölkeresve az elhunytak kedves alakjait, átérzi szíve mélyéig a forró szeretetet, mely a földben porladó drága lényhez fűzi. S nem elégszik meg azzal, hogy szívének érzelmét, szeméinek könnyeseit a felejthetetlen halott emlékének szenteli: a belső érzelmeknek külső kifejezést is ad, virágokkal, koszorúkkal, égi gyertyákkal, sirlámpákkal díszíti fel a sírhalmot s ennek keresztjét. S a megemlékezés fájalmában olyan édes, olyan boldogító ez a kötelesség, mely önként folyik a szívvel. Azért szép és magasztos ünnep a keresztényvilágnak ez az ünnepe!

felírjuk a számokat. külön papíron összeadjuk s ennek eredményét írjuk fel a palatáblára krétával. Ha pl. a papíron összeadott számok eredménye 16512, akkor a táblára is 16512-öt írunk fel. A számok leírásával igyekeznünk kell különféle kézírásokat utánozni, hogy ne lássék meg rajta, hogy egy kéz írta valamennyit.

Az így elkészített papír a beirt oldalával lefelé egy vékony deszkácskára tétetik. A deszkácskát a papír tiszta oldalával felfelé egymásután több néző elé teszi és felkéri őket, hogy egy tetszés szerinti számot írjanak rá, mely azonban legfőbb három számból álljon, mert különben az összeszámolás sok időt és fáradságot venne igénybe. Mikor a számokat egymásután a papírra írják, a bűvész a deszkácskát, melyen a papír van, mindig a kezében tartja.

Most felkér egy urat, menjen az asztalhoz s ott a számokat adja össze. A bűvész is oda megy, de visszamenés közben gyorsan megfordítja a deszkán levő papírlapot, tehát az általa teleirt oldal van fölfelé s így odaadja a papírt azon urnak, ki most természetesen a bűvész által teleirt oldalt fogja összeadni.

Az összeadás közben a bűvész megmutatja a tábla mindkét oldalát, hogy még mindig üresek, felmutatja kezét is, hogy nincs bennük iróeszköz s leteszi a palatáblát az asztalra azon oldalt, amelyen a lemezpapír van lefelé s felre meg az asztaltól. Mikor az illető ur az összeszámolással elkészült, a bűvész ismét az asztalhoz megy, felveszi a palatáblát, a lemezpapír természetesen az asztalon marad, mely fekete terítővel van bevonva s így a rajta levő fekete papír nem látszik meg. A táblát magasra tartja, üres oldalával a közönség felé s kéri az urat, mondja meg mennyi az összeadás eredménye, azután gyorsan megfordítja a táblát beirt oldalával a közönség felé, mely a mondott számot most a táblán látja.

Városunkban is nagy kegyelettel ülték meg ezt. A temetőt valóságos elárasztották virágokkal és koszorúkkal s alig volt fejfa, vagy emlékoszlop, amelyen ott nem függött a kegyelet virága. És a városnak egész közönsége odazarándokolt a halottak csendes országába. Mindenszentek napjának délutánján és estéjén egyre hullámozott a népség a hosszú Kálváriauton és a temető keresztutain, kiki felkereste elhunyt kedvesének pihenő helyét, hogy lerőjje kegyeletének adóját, amire a szív benső érzelmei buzdították.

De lerőttük a kegyeletet a temetőnkben nyugvó nagy alakok: Kisfaludy Sándor és neje Szegedy Rozália és a Ramassetter-pár iránt is. Megirtuk, hogy Bercik Árpád a nemzeti színház művészeitől nyert koszorúját Kisfaludy emlékének szánta. Két pompás babér- és pálmakoszorút küldött, széles nemzeti szalagokkal s rajtok e fölirással:

Kisfaludy Sándor emlékének, 1898. november 1. — Bercik Árpád, a másikon: Szegedy Rozália emlékének, 1898. november 1. — Bercik Árpád.

A koszorúkat Bercik fölkérésére Bárdó György dr. közjegyző tette le a Kisfaludy-szoborra és Szegedy Rozália sírkövére.

Mindkét emlékjelen ott függtek a sümegi kaszinónak díszes koszorúi is.

A nagyjaink iránt tartozó kegyeletnek — évi szokáshoz híven — adózott a sümegi állami reáliskola. Mindenszentek napján reggel 8 óra körül fekete zászló alatt a tanári kar vezetése mellett az ifjúság kivonult a temetőbe. A Kisfaludy-szobornál megállapodva, levett kalappal a *Himnust* énekeltek el, *Wiesinger* Károly tanár pedig szép beszédben méltatta Kisfaludynak érdemeit, miket mint költő és katona szerzett. Majd az egyik tanuló letette az intézet koszorúját a szoborra. Innen a Ramassetter-pár sírboltjához vonultak, hol *Mosolyg a nap* kezdetű dal után Kellmen Károly dr. igazgató méltatta a kegyelet bensőséges szavaival Ramassetter életét, amelynek minden ténykedése városunknak és kulturájának emelése volt. A beszéd után szintén koszorút helyeztek a sírra.

Az ünnepélyen a felső leányiskola testületileg jelent meg s szintén koszorúval fejezte ki háláját az intézet alapítójának emléke iránt.

A nagy közönség azonban nem volt jelen az ünnepen. Kívánatos volna ezért, hogy délután tartanák meg, mert így egyuttal az egész város ünnepévé emelkednék a reáliskola házi ünnepe, s ez a nép nagy zömére is nevelőleg hatna.

Este kigyultak a gyertyák és sirlámpák ezrei, s a gyönyörű őszi estén búvós fénybe vonták a temetőt. A közönség ott hullámozott a sírhalmok körül, majd az idő haladtával ritkulni kezdtek a sorok, az őszi szellő elkapta az utolsó gyertyalángot is, de ekkor már eltűnt az utolsó látogató is.

Vajha a kegyelet ünnepe állandó nyomot hagyja a szívekben! Akkor kevesebb volna a hiúság hajhászása és több az egymás iránt való felebaráti szeretet.

Adakozások.

Szegedy Rozália hamvainak áthelyezésére és a síremlék létesítésére befolyt:

Bercik Árpád (Budapest) 25 frt — kr.
Kimutatott gyűjtés 493 frt 95 kr.
Fösszeg 518 frt 95 kr.
Sümegen, 1898. november 5-én.

Darnay Kálmán
pénztáros.

H I R E K.

— Mai számunkhoz fél iv melléklet van csatolva.

— **Miniszterek Tüjén.** Ritka látogatói voltak Tüjének a mult hét folyamán. *Wlassics* Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Fosipovics* Imre horvát miniszter október 27-én Tüjére érkeztek *Kunc* Adolf dr. prépost látogatására. Ugyanakkor a prépost vendégei voltak *Szechenyi* Tivadar és *Szechenyi* Pál grófok és *Gothard* Sándor vas megyei földbirtokos is. Október 30-ig voltak Tüjén, vadászattal töltve az időt, minek eredménye 120 nyul, 2 őz, egy szalonka, 49 fácán és 26 fogoly volt.

— **Bercik Szegedy Rozáliának.** Bercik Árpád a *Himfi dalok* szerzője Darnay Kálmánhoz intézett, meleghangú sorok kíséretében neje részéről 25 forintot küldött Szegedy Rozália hamvainak áthelyezésére.

— **Balatonfüred igazgatója.** *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát *Deménfalvy* Moys Bogmnit szolgálaton kívüli tengerész kapitányt a balatonfüredi fürdő igazgatójává nevezte ki.

— **Hangverseny.** A sümegi önkéntes tűzoltó egyesületnek választmányja október 30-án tartott ülése elhatározta, hogy november 26-án saját pénztára javára hangversenyt ad. Rende-

zésére *Kellemen* Károly dr. alelnököt és a pára-
raicsnokaságot kérte fel a választmány.

— **A Csanády-ünnep Keszthelyen.** F. évi november 30-án *Csanády* Gusztáv dr. keszthe-
lyi gazd. tanintézet igazgató tiszteletére az alkalmából, hogy ő felsége a gazdasági szakokta-
tás terén szerzett érdemei elismerésül a *Ferenc*
József-rend lovagkeresztjével díszítette fel,
a keszthelyiek fényes banquetet rendeztek,
melyen résztvett Keszthely város egész intelli-
genciája s messze vidékről is sokan megjelen-
tek, hogy a jeles tudós iránti tiszteletük és sze-
retetüknek ezzel is kifejezést adjanak. Pont 8
órákor jelent meg az ünnepelt férfi az Ama-
zon-szálló nagy termében, — hol fényes lakoma
volt — kit a jelenlevők meleg ovációval fogad-
tak. Az első felköszöntőt *Göts* Ferenc kir. tábl-
lai bír. mondotta ő felségére, melyet a jelenle-
vők felállva hallgattak végig. Utána *Hertelendy*
Ferenc a gazd. egyesület elnöke nevében üdvö-
zölte a kitüntetett tudóst, elegánsan előadott,
tartalmas és szép szónoklatát gyakori tetszés
nyilvánításokkal szakították félbe. *Dunszt* Fe-
renk dr. keszthelyi apát-plebános *Festetics* Ta-
szilló grófra emelte poharát, mint a gazdasági
tanintézet bőkezű pártfogójára és jövőjére.
Majd *Stieder* Lajos dr. a város ügyésze Kesz-
hely város szülöttére és jövőjére, *Vaszary* Kolo-
s biboros hercegprímásra — kinek éppen ne-
venapja volt — üritette poharát, melynek el-
hangzása után a jelenlevők frenetikus eljenzés-
ben törtek ki. Ezután *Csanády* Gusztáv dr. meg-
hatottan köszöntötte meg a nem várt ovációt, s
ígérte, hogy jövőben is teljes erejét a közjó és
közügy előmozdítására fogja szentelni. *Burány*
Gergely gimnáziumi igazgató szíve mélyéből fakadó
hangon emelt szót *Csanády* Gusztávra, s
szónoklata melegével s varázásával elragadta az
egész hallgatóságot. A gazd. tanintézet tanári
karát elmesélő felköszöntőben *Barkócy* Károly üd-
vözölte. Az egész társaság még jó ideig együtt
maradt s csak a késő éjjeli órákban oszlott szét.
Csanády Gusztáv, a jeles tudós és tanár,
ezt a kitüntetést megérdemelte, s a tiszteletére
rendezett ovációból meggyőződést szerezhetett
arról, hogy osztatlan közbecsülés, köztiszteltetés
közszereplésben áll s mi is tisztá szívvel ki-
vánjuk neki, hogy ezen magas kitüntetés és a
közbecsülés nyilvánítása adjon neki erőt és ki-
tartást, hogy nemes munkásságával úgy a gazda-
sági szakoktatás, mint a magyar tudomány
előbbrevitelén még igen sokáig boldogan s meg-
elégedetten működhesse.

— **A zárdá ügye.** A belügyminiszter a város
és *Hornig* Károly báró dr. megyés püspök között
az angolkissaszonnyok nevelőintézete ügyében
kötött szerződést a városnak egy-más pótlás
végett visszaküldötte. Az intézet létesítése ellen
akadályt nem gördít, mert ezt a város érdeké-
ben valónak tartja. A végleges szerződés csupán
a vármegyéhez és a vallás- és közoktatásügyi
miniszterhez terjesztendő fel jóváhagyás végett.

— **Temető- és kápolnaszentelés.** Szép ünnep
volt a szomszéd Tapolca városának a múlt
november hó 1-én, mindenszentek napján. Ugyan-
is a halottak emlékének szentelt e kegyeltes
napon szentelték föl újjáalakított s kőfalal kerít-
tett temetőjüket és az ebben emelt kápolnát. A
felszentelés szertartását *Redey* Gyula dr. vesz-
prémi kanonok, Sümeg szülötte végezte, akinek
Varga Tamás nyugalmazott, *Ley* József tapolcai,
Totola Lajos halápi plébánosok, *Vida* János,
Vida József, *Kéry* Elek és *Kelemen* Gyula
káplánok segítettek. Reggel 9 órára a plébániat-
templomban gyűlt össze a közönség s körmenetbe
sorakozott. A sort az iskolás fiúk nyitották meg,
ezeket követték a fehér ruhába öltözött Mária-
gyermek, majd a papság és a beláthatatlan
sokaságú nép templomi zászlók alatt. A teme-
tőbe érve, *Redey* kanonok először a temetőt,
majd a kápolnát szentelte föl, amelyben mind-
járt be is mutatta szent miseáldozatát az Urnak.
Mise után az ő ekésszólásával remek beszédet
intézett az egybegyűlt sokasághoz. Beszédét a
hazaszeretettel kezdte, melynek záloga a teme-
tőben nyugvó ősök porai, majd a mulandóságra
térve át, intette a hallgatókat, hogy amint béke
honol a hallottak csendes országában, úgy béke
és szeretet kapcsolja össze az élők szíveit is.
A vallásos és hazafias érzületől áthatott költői
beszéd mély tón a közönségre. Hírünk
kiegészítésül megemlíjük, hogy kápolnát gót
stílusban *Frankl* Károly építőmester építette. A
temetőt díszes fallal kerítették be. A szükséges
költségek részint jótékony hagyományokból, köz-
adakozásokból kerültek ki, részint pótdadó utján
szerzik be. Hogy a tapolcaiaknak végre díszes teme-
tőjük van, benne díszes kápolnával, abban nagy
része van *Glaser* Sándor városbírónak és *Ley*
József plébánosnak.

— **Lelkes tanügybarátok.** *Beszerédy* László
kiscsörbői földbirtokos a csabrendeki állami elemi
iskolába járó szegény tanulóik részére tanköny-
vekre 25 frtot; *Barcsa* László csabrendeki föld-
birtokos és a csabrendeki takarékpénztár 20—20
frtot szintén a fentnevezett célra adományoztak.

Fogadják e lelkes tanügybarátok a nevelés oltá-
rára hozott nagylelkű adományaikért a szegény
tanulók hálás köszönetét.

— **Megyebizottsági tagok választása.** Csab-
Rendek, Gyepükaján, Káptalanfa, Nyírad és Szőc-
községek október 28-án választották meg Csab-
Rendek község házánál a megyebizottsági tago-
kat. Hogy nem valami nagy érdeklődés mutat-
kozott a választás iránt, kitűnik azon tényből,
hogy 500 szavazó közül leszavazott 61. A választ-
ást *Bogyay* János kiküldött választási elnök
vezette; bizalmi férfiak voltak *Kimanócy* Endre,
Soós Ferenc és *Szily* János, jegyzőkönyvvezető
Schreimer Dénes jegyző. Szavaztak öt jelöltre és
pedig: *Bogyay* Aurél, *Vörös* János és *Hegyi*
József csabrendeki, *Csordás* János káptalanfai
és *Illés* Mihály gyepükajáni lakosokra. *Hegyi*
József kapott 44, *Bogyay* Aurél 38, *Vörös* János
34, *Csordás* János 29 és *Illés* Mihály 11 szava-
zatot. Délután 4 órákor az elnök kihirdette az
eredményt. *Bogyai* Aurélt, *Hegyi* Józsefet, és
Vörös Jánost megválasztottaknak jelentette ki.
— Keszthelyen *Burány* Gergely és *Csanády*
Gusztáv, a karmacsi kerületben *Kránic* Kálmán
alsópáhoki esperes, *Bachár* Antal zalazántói
bérölt, *Tomka* Kálmán zalazántói főerdész és
Sarkady Károly zsidó körjegyzőt választották meg.
— Ukkon *Gyömörey* Gáspár elnökléte alatt folyt
le a választás. Beadtak 148 szavazatot. Megvá-
lasztották *Gyömörey* Jánost 112, *Zathurecny*
Zsigmond 114 és *Holub* Jánost 60 szavazattal.
— Mihályfán a választás elnöke *Forintos* Kál-
mán volt. Megválasztották *Paly* Jánost és *Kis*
Boldizsárt.

— **Egy szerkesztő emlékszóba.** Most történt
első ízben, hogy a magyar közönség kegyeleto a
sajtó munkása iránt is megnyilvánult. Nagy-
kanizsán néhai *Datorfi* Lajosnak, a Zalai Köz-
löny 27 éven át volt tevékeny szerkesztőjének,
tiszteletli és baráti díszes emlékszókat emeltek.
A szobot leleplezése folyó évi november hó 1-én
délután 3 órákor történt rendkívüli nagy közön-
ség jelenlétében. Az imponáns ünnepély szóno-
kál a rendezőbizottság *Tuboly* Viktor ügyvéd let
kérte föl, ki nagyhatású lelkes beszédet tartott.
Utána a nagykanizsai Irodalmi és művész-ege-
sület dalköre megható gyászdalt énekelt. Az obe-
lisz talpazatára számos koszorút helyeztek.

— **20 év után.** 20 évvel ezelőtt Csáford
községben gyilkosság történt. Nemsokára kézre-
került a gyilkos *Pácsányi* József csáfordi lakos
személyében, ki bevallotta, hogy saját hűgát ő
ölte meg. A törvényszék a gyilkost 20 évi fegy-
házra ítélte és ezt az időt Illaván ülte le. Mikor
a rabságot megkezdte, 2 éves házas volt és gyer-
mektelenül hagyta itthon feleségét. A gyilkos a
fogsági ideje alatt megemeberte magát és a
szabamesterséget elég jól megtanulta a fegyház-
ban. Két hete, hogy a fegyházat elhagyta és 160
frt szerzeményével utnak indult Csáford felé,
meggyőződést akarván szerezni, hogy életben
van-e még, mert egész fogsága alatt ő nem irt
feleségének, sem pedig felesége nem irt neki
Csáford községébe érve, első dolga volt a korcs-
mába menni, hol egy kis itóka mellett megtudta
hogy felesége még él és alig 2—3 évi szalma-
özvegysége után egy emberrel összedült és e
vadházasságból 6 gyermek született. *Pácsányi*,
ki meglepetés felcséget előt ez rá nem ismert.
Kis vártatva megszólalt benne a hitvesi vonzalom,
azt mondta: „En vagyok hitves férjed! ez a
sok gyermek itt e házánál kié? Az asszonyt
óriási félelem fogta el. Midőn az ember megtudta
a valót, anyit mondott neki: elöttünk más ut
nincs, mint a törvényes elválás. Az asszony
szívesen beleegyezett és e napokban jártak Sümeg-
en a válás megindítása ügyében.

— **Adóleengedés.** A június végén pusztított
jégkárok miatt 2967 frtot engedtek le a sümegi
kárvallott gazdák adójából. E nevezetes összeg is
tanúsítja: minő pusztítást végezt az akkori
jeges vihar.

— **Hirtelen halál.** *Csere* József szepesi
lakost október 29-én szülőjében halva találták
meg. Az orvosrendőri vizsgálat megállapította,
hogy az öreg ember halálát agyszélhűdés okozta,
amit a szesz italok nagyfokú élvezete is
elősegített.

— **Jóváhagyott megyei határozat.** A veszprém-
keszthelyi vasútra tudvalevőleg Veszprém vár-
megye 45,000 frtot szavazott meg ez évi ta-
vaszi megyei gyűlésén törzsrészevények jegyzé-
sére. A kereskedelmi miniszter az erre vonat-
kozó határozatokat 66507 szám alatt a belügyi
és a pénzügyi miniszterekkel egyetértőleg jó-
váhagyta.

— **Öngyilkosságok.** Idősb *Barka* József le-
sencetomaji lakos október 22-én a szőlőhegyen
levő pincéjében az ágy lábára felakasztotta ma-
gát. — Ugyancsak öngyilkossággal vetett véget
életének *Rozsos* Mihály tapolcai lakos is, aki
október 30-án szintén kötél általi halálra ítélte
el magát.

— **Tapolca város tulajdonánál fölvert erdő és
legelőnek** a helybeli közbirtokosság nevére leendő
telekkönyvi átíratási ügyében a város kép-

viselőtestülete az átíratás mellett döntött.
Az ügyet *Kovács* Vilmos dr. városi kép-
viselő megfőlebbezte. Ezen ügyben a m. k. bel-
ügyminiszter f. évi szept. hó 16-án 95038. szám
a. kelt leiratával a törvényhatóságot és ennek
utján Tapolca város képviselőtestületét arról
értesíti, hogy a város tulajdonánál fölvert erdő és
legelőnek a helybeli közbirtokosság nevére leendő
telekkönyvi átíratása tárgyában hozott képviselő-
testületi határozatot, *Kovács* Vilmos dr. képviselő-
testületi tagok közbevetett főlebbezése
következtében, megsemmisítette.

— **Magyar név.** *Singer* Lajos szentgróti szü-
letű budapesti lakos *Szabóra*, Metzel *Jakab*
csabrendeki illetőségű ugyanottani lakos, vala-
mint kiskorú gyermekei *Jolán* és *Ignác Muráira*,
Steiner Jenő tapolcai illetőségű ugyanottani la-
kos *Szűcsre* magyarosították nevüket.

— **Fillokzera.** Zalavármegye *Orosztony*, *Be-
csehely*, *Kerecsény* és *Póla* községeinek szőlőiben
a fillokzera jelenlétét megállapították, mire a
nevezett községek határait a földmivelőügyi
miniszter zár alá helyezte.

— **Feloldott községek.** Hosztót és Kápta-
lanfa községekben a sertésvész megszűnt. En-
nek megállapítása után a községeket zár alá
feloldották.

— **Mór Gyula ács és Wittmann** Pál asztalos
Mór János tapolcai lakos lakásán okt. 30-án este
összeszólalkoztak s *Mór* Gyula egy favágó fej-
szével *Wittmann* Pált úgy hátba vágta, hogy az
életveszélyes testi sértést szenvedett. Tettest a
tapolcai járásbírósnak adták.

— **Királysértés.** *Scheiber* József mihályfai
gazdaember a múlt év husvét táján egy csend-
dörrokonával, aki látogatába jött a faluba, el-
ment a korcsmába. A korcsmáros fia felolvasta
az újságból, hogy a nagyhatalmak a krétai há-
borút beszüntetik, mire *Scheiber* azt mondta,
hogy elég . . . a király, hogy a háborút beszünt-
teti. Erre a csendőr figyelmeztette, hogy a ki-
rályt ne sértse, mire még gorbóbb kifejezést
használt a király ellen. A csendőr királysértés
miatt följelentette *Scheibert*, akit vád alá he-
lyeztek. Nov. 3-án volt a végtárgyalás, melyen
Székelly Albert dr. sümegi ügyvéd védte a vád-
lottat, aki szép és tartalmas védőbeszédében ki-
mutatta, hogy vádlott csekély műveltsége miatt
nem sértést akart szavaival kifejezni, hanem
alapgondolata tulajdonképpen dicséret akart lenni
a királyról, hogy miért nem visel háborút,
mikor ő nem fél senkitől. A törvényszék *Szé-
kelly* Albert dr. védő által előterjesztett enyhítő
körülményeket figyelembe vette és vádlottat 8
napi fogságra ítélte.

— **Harc a fűző ellen.** *Bosgodin* Bogoljubow,
a nemrégiben kinevezett új orosz kultuszminisz-
ter működését az egészség szempontjából rend-
kívül fontos rendelettel kezdte meg. A leányok-
nak, akiket valamely orosz államiskolában ne-
velnek, megtiltja a fűző viselését. Helyette az
orosz nemzeti viseletet kötelesek hordani, mely-
nek széles bluzszerű dereka a testet egy csepp-
et sem szorítja. A miniszter azzal okolja meg
ezt a rendeletét, hogy egyik hivatalos utazása
közben azt tapasztalta, hogy a fűző viselése
rendkívül gátolja a leányok testi fejlődését.

— **Ó Budavár** községben okt. 25-én nagy
tűz volt. Elégett 9 lakoház, 8 pajta, 14 mellék-
épület, 14 sertés ól, gazdasági eszközök, 120
mérő gabna, 92 szekér takarmány, 1170 kereszt
szalma, 2 kas méh, 101 drb. baromfi, 9187 frt.
értékben. Biztosítva volt 3575 frt erejéig. A tűz
keletkezésének oka ismeretlen.

— **„A Bűvészet Könyve“** *Irta Tolnai Simon*.
Előszóval ellátta *Toth Bela*. Mi a bűvészet? Mi
a spiritizmus? Milyké kell szellemeket idézni?
Hogy kell hipnotizálni? Nem képzeltünk oly
művelt embert, akit e kérdések nem érdekelné-
nek. Ezekre bő és kimerítő felvilágosítást ad
„A Bűvészet könyve“, mely most jelent meg paz-
sar fényes kiállítva. 17 ivnyi terjedelmű vaskos
kötet, mely előkelő művészek rajzaival ellátott
több mint 400 ábrát tartalmaz. Rendkívül meg-
könnyíti a mutatványok kivitelét a rajzok pontos
készítése. Sőt a mutatványok megkönnyíté-
sére egy-egy nehezebb mutatvány 4—5 rajzban
van megmagyarázva. Mindazon titokzatos cso-
dákat, melyeket az indus fakirok, a perzsa mágu-
sok s a hírneves európai bűvészek, mint *Herr-
mann* tanár, *Bergher* Fox, *L'home Masque*, *Má-
rián* *Pelocchini*, stb. stb. produkáltak, meg van
magyarázva e könyvben s ugyanazokat bárki is előadhatja. De ettől eltekintve, párat-
lanul érdekes és tanulságos olvasmány mindenki
számára. A mutatványokhoz szükséges előké-
születek nagy részét mindenki önmaga néhány
krajcár költséggel megcsinálhatja. A könyv ki-
állítására is igen szép. Ára fűzve 2 frt, 50 kr.,
diszkótéban 3 frt. Megrendelhető a Sümeg és
Vidéke kiadóhivatalában. Rendkívül érdekesen
írja le a szerző a mutatványok kivitelét. Olva-
sóink szórakozására a tárcában közlünk mutatót.
— **Boldog hazasílet.** Egy nyugotamerikai
újságban a következő bájos hirdetés jelent meg:
„Elveszett, eltévedt vagy ellopottat egy egyn,

akit a magánosság egy őrizetlen pillanatában elég gyenge voltam férjné tenni. Az illető kellemes külsejű, gyengécske, de azért egymagában is haza tud menni; kivéve, ha esős időben valami csinos leány megkínálja esernyőjével. Az illető férfi John névre hallgat. Legutóbb egy Harris Juliet nevű feleszövény társaságában látták sétálni, amint a karját dereka közé fonta. Aki a szegény párt elfogja és hazaszállítja, hogy zökésért elverhessem, azt teára hívja meg Smith Harriet.

Érdekes látóvaló. A Reisinger-féle ház bolthelyiségében felállított Dioráma igen érdekes és megtekintésre méltó látóvalókat tár a közönség elé. Az egész világ nevezetességei: városok, templomok, paloták, köztérrel, nevezetesen hegyek, vízesések, kikötők, tájak stb. stb. érdekesen és ügyesen összeállított egymásutánban vonulnak szemünk elé, s olyan hűségű kivitelben, mintha az eredetét látnók. Egy-egy csoport negyven képet mutat be. Minden nap más-más csoport látóvaló kínálkozik. Ajánljuk a me t kint sre.

A murci. Simonjai (Jela) Sándor és Molnár Sándor október 30-án ott nyelték a hegynek forratlan levét a Wirth féle vendéglőben. A bor megoldja az ember nyelve csapját. Itt az italozásnak összeszólalkozás lett a vége és Simonjai alaposan főbe költöztette Molnárt, súlyos sebet ejtve rajta. Az ügy folytatása majd a bíróság előtt következik.

Harmadik magy. kir. szab. osztályorsjáték. A harmadik játék első húzása november hó 17. és 18-án lesz és a sor-jegyvásárló közönséget figyelmeztetjük, hogy megrendeléseivel minél inkább siessen, miután a vásárlási kedv a mostani sorsjátékhoz általában igen nagy és a sorsjegykészlet gyorsan elfogy. Különösen felhívjuk a közönség figyelmét Török A. és Társa budapesti bankház hirdetésére, miután a cég szigorúan pontos és figyelmes kiszolgálásban részesíti vevőit, azonkívül a szerencse annyira kedvezett a bankház megbízóinak, hogy tudomásunk szerint az I és II játéknál körülbelül egy millió 500.000 korona nyereséget fizetett ki gyorsan és pontosan. Aki tehát szerencsét akar próbálni, forduljon bizalommal Török A. és Társa budapesti bankházhoz.

Közgazdaság.

Néhány szó a szőlőművelésünkben észlelhető változásról.

Az a nagy csapás, mely szőlőgazdáinkat a fillokszera és peronoszpora füllepésével sújtotta, s mely az ország nem egy vidékének lakosságát legfőbb keresetforrásától fosztotta meg, legteljesebb megvilágítást a statisztikának abban az adatában nyert, mely szerint szőlőterületünk az utolsó tíz év alatt csaknem 150 ezer hektárral csökkent. Elszomorító ez adat annál is inkább, mert a pusztulás főképp azon városokat érte, melyek bortermelő vidékeikről még a külföld előtt is ismeretesek voltak. Abauj, Borsod, Zemplén, Temes és Heves vármegyékben 50%-nál magasabb csökkenés mutatkozik, amely jelenség, hogy elegendő okot szolgáltat a panaszra, azt hiszem, fölösleges okadatolni.

E nagy szerencsétlenségben, melynek káros hatása közgazdaságilag is érezhető, még szerencsének tekinthető az a körülmény, hogy gazdáink nem nézik tétlenül a pusztulást s teljes erővel dolgoznak azon, hogy a status quo újból helyreállítsák Amerikai vesszők ültetésével, elhanyagolt szőlőterületek javításával, a művelés tökéletesítésével, különböző trágyaszerek alkalmazásával törekednek arra, hogy szőlőművelésünknek nagyobb lendületet adjanak, s bortermelésünk régi jó hírnevét újból helyre állítsák. Az állapot javítását célzó intézkedésekben igen érdekes az a jelenség, mely a szőlők trágyázásának mikéntjét illetőleg felmerül.

Szőlőgazdáink még csak nem régebben ugyiszólván kizárólag istállótrágyát használtak a szőlőtermés fokozására, ma pedig a legtöbb szőlőtermelő már csak a műtrágyák alkalmazását tartja megkövetelőnek, abból az elvből indulva ki, hogy kezelése, nevezetesen szállítása, szétteretése stb. jóval kevesebb költséget igényel, mint az istálló trágyáé.

Az a kérdés merülhet fel e tekintetben, hogy vajon helyese-e ez eljárás vagy se? Hogy e kérdésre megfelelő választ adhassunk, nézzük minő hatása van az istálló trágyának és mi a műtrágyának? Az istállótrágyát azért juttatjuk a talajba, hogy növényeink táplálékanyag-szükségletét vele fedezzessük. E táplálékanyag-szükséglet tényleg fedezve is lesz, de a legtöbbször nem tökéletesen, hanem csak részben, mert a benne levő növényt táplálékszerek nincsenek meg olyan arányban, minő arányban a szőlő igénylené. Ha ez eset merül fel, úgy mi által sem segíthetünk könnyebben, mint a műtrágyák által, mert ezekkel a szőlőnek azt az anyagot adhatjuk meg, amelyre éppen szüksége van s olyan mennyiségben és alakban, amiben kívánja.

Mindazon esetben tehát, midőn az istállótrágyával nem tudjuk a szőlőnek a kívánt mennyiségű és minőségű táplálékanyagot megadni, helyes a műtrágya előtérbe helyezése.

De a trágyázást sokszor nemcsak azon célból hatjuk végre, hogy a szőlő táplálékanyagának szükségletét fedezzük, hanem azért is, hogy általa talajunk fizikai tulajdonságát javítsuk. Az istállótrágya erre képes is, mert pl. vagy lazább teszi a talajt, vagy összeállóbbá, a nedvességi és melegedési viszonyokra is befolyást gyakorol, egyszóval mechanikailag is hat; ellenben a műtrágya kivéve azokat melyeket a szó szorosabb értelmében veszünk csak annak, mint pl. a gipsz égetett mészt, márga ezt a hatást előidézni nem képes. Ebből kifolyólag a műtrágyák alkalmazása a talaj fizikai tulajdonságainak javítása céljából helyesnek nem mondható, s ott, ahol a talaj fizikai tulajdonsága is javítandó okvetlenül kell istállótrágyát is használni.

Van azonban még egy másik eset is, amidőn a műtrágyák alkalmazása inkább helyén való, mint az istálló trágyáé; nevezetesen akkor, midőn istálló trágyát drága pénzért sem tudunk beszerezni, de a szőlő táplálékanyagának pótlását feltétlenül igényeli, vagy ha a szőlő oly magasan fekszik, hogy oda az istállótrágyát felhordani nem lehet vagy szerfelett bajos.

A műtrágyák jelentőségét szőlőművelésünk keretében az emondottak eléggé igazolják.

A trágya kezelése.

1. A telepen a különböző állatok ganaja lehetőleg keverendő, hogy a trágya minél egyenletesebb legyen.

2. A kihordott trágyát a telepen el kell teregetni.

3. Hogy a trágya bomlását megakadályozzuk, a levegőtől kell azt leginkább védelmezni. Ez legcélszerűbben a trágya letiprása által érhető el. Ebből a célból a szarvasmarhát hetenként legalább egyszer a trágyára hajtjuk. Egre nézve célszerű a telepet 0,6-0,8 m. fallal és alkalmas korláttal körülvenni.

4. Ha a trágya felsőrtege, különösen nyáron, igen kiszárad, akkor a trágya kutból naponta telen a szükséglet szerint meglocsolandó; a trágyakut e célból szivattyúval legyen ellátva. Ha trágyalé nem volna készletben, a trágyát vízzel kell locsolni.

5. Trágyakonzerváló szerek alkalmazása.
a) Fejenként $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ kg. szuperfoszfátot vagy $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ kg. szuperfoszfát-gipszet kell már az istállóban a trágyára hinteni, főleg ha a talaj kötöttebb.

b) A lazább és kálit kívánó talaju gazdaságokban kálisókat, kámitot vagy karnalitot kell a telepre hinteni és pedig egyszer kétszer minden szarvasmarhára $\frac{3}{4}$ -1 kg-ot.

c) Igen jó hatása a trágya konzerválására annak földdel rétegenként való betakarása. Meszet, fatörmelékstb. a trágyára hordani nem szabad. A trágyát hetenként legalább egyszer kell földdel felhinteni.

d) Ahol tőzeg áll rendelkezésre, az még jobb konzerváló a földnél is és szalma helyett alomként is használható.

e) Hogy a trágyalé kutban levő ganajlevet a veszteségektől megóvjuk, abba 100 liter lére 1-1 $\frac{1}{2}$ liter kénsvat öntünk.

A trágya használata:

1. Ha a trágya sokáig marad a telepen az

erjedés következtében kevesedik és a salétrom-fogyasztó baktériumok következtében értékében is veszít. Az ilyen trágya szalonás lesz, nem jól teregethető és csomókat képez, melyek a talajban eltözegeződnek. A trágyát tehát idejében kell kihordani.

2. A trágyát merőleges metszetekben kell szekérre rakni, hogy az erősebben eikorhadt rész a felső résszel keveredjék és egyenletesen legyen teregethető.

3. A földön a trágyát mielőbb szét kell teregetni, mert ha a trágya halmokban áll a földön, sokat veszít értékéből.

4. Ha az idő megengedi, az elhintett trágyát azonnal alá kell szántani.

5. Ha a gazdasági viszonyok vagy az időjárás a trágya azonnal való elteretetését és alászántását nem engedik, akkor azt nagy fedélalakú prizmákba rakjuk össze. Árokkal vesszük körül és az ebből kikerülő földdel befödjük. — Konzerváló szerek újból való alkalmazása ajánlatos.

6. Végül a trágya olyan növények alá alkalmaztassék, melyek azt meghálálják,

Szerkesztői üzenetek.

A külföldi életből Zagyva dolgozat, mely lépten-nyomon megtépzazza a helyesírásnak leg-
elemibb szabályait is. Kéziratok visszaküldésére nem vállalkozunk.

Zivatarban. Ez még nem vált be. Jobbat körünk.

Z-Sz -Grót. Mi hír a környéken?

Bérelti hirdetmény.

A magyar tanulmányi alap, tulajdonához tartozó Veszprém vármegyében Kenese, Vörösberény községek határában fekvő Tűzfő, Mára, Hosszúmező, Matacs és Akaratya nevű 2002^{1897/1000} kat. hold kiterjedésű, művelési ágaira nézve a berleti feltételekben részletezett uradalmi földbirtok a rajta levő gazdasági épületekkel együtt az alírott miniszterium IX ik ügyosztályában folyó 1898. november hó 24-ik napján tartandó zárt ajánlatu verseny útján 1899. évi október hó 1-től 1914 évi szeptember hó 30-ig terjedő 15 évi időtartamra haszonbérbe fog adni.

A 2000 frt bánatpénz betételét igazoló penztári nyugtával felszerelt és 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a fent jelzett nap délelőtti 10 órájáig a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál nyújtandók be.

A részletes haszonbéri és versenytárgyalási feltételek a miniszterium segédhivatali igazgatóságánál és a somlósárhelyi gazd. felügyelőségnel Somlósárhelyen a hivatalos órák alatt betekintheők.

Budapesten 1898 év október havában

A vallás és közoktatásügyi m. k. miniszteriumtól.

Hirdetmény.

Alulírott értesitem a t. közönséget, hogy a mai naptól fogva kőbányai, liesingi és nagykanizsai palack sörök 20 krért; ugyszintén frissen csapolt sör kis pohárral 6 krért, nagy pohárral 10 krért áll mindenkor a t. közönség rendelkezésére.

A pálinkát szintén olcsóbban számíthatom, mint máshol.

Sümege, 1898. november 6-án.

Tisztelettel

Kohlmann Mór vendéglős.

Legolcsóbb thea-rum.

Az újabb időben Braziliából forgalomba hozott thea-rumok feleslegessé teszi a drága Jamalkai rum használatát, mely nemcsak erőre, de zamatra is vetekedih egymással.

A braziliai rum legnagyobb előnyét mégis annak rendkívüli olcsósága adja.

A valódi braziliai és Jáva rum csak zárt palackokban eredeti áron kaphatók:

1 1/2 literes palack braziliai rum	1	frt.	50	kr.
1 " " " " " " " " " "	1	"	—	"
1/2 " " " " " " " " " "	60	"	60	"
0.3 " " " " " " " " " "	40	"	40	"
0.2 " " " " " " " " " "	30	"	30	"
1 " " legf. Jáva rum	1	"	50	"
1/2 " " " " " " " " " "	75	"	75	"

Egyedüli főraktár:

Darnay Kálmán kereskedésében
Sümegeen.

Együttal a szőlősgazdák figyelmébe ajánlom az ezidőben legjobbnak elismert „Besnyó” szénkénevező gépeket, mely nemcsak az egyetlen gép, melynek pontos a grámonkinti adagolása, de tartósságára nézve is felülmúlja az összes más szénkénevezőket.

Sümeg-vidéki egyedüli gyári raktár a fent jelzett czegnél.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbaké.

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 kr.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításán kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzmegtakarító.

Darabja 3 frt. 6—26

A penge *** csillagos aczélből és a többi részei alpaccából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 frt.

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb. után egy ingyen küldetik.

Köszönet-nyilvánítás.

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchen, Alsó-Ausztria. Feltalálja az anti-rheumatis és antiarthritis vértisztító teának. Vértisztító köszvény és reuma ellen.

Midőn a nyilvánosság elé lépek, teszem azt azért, mert 1-ször Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neunkirchenben, hálás köszönetemet óhajtom nyilvánítani, miután vértisztító teája fájdalmas reumát enyhítette 2-szor teszem azért, hogy mindazoknak, kik köszvény és reumában szenvednek, ajánljam e teát.

Nem vagyok képes leírni, mit szenvedtem időváltozásoknál 3 év óta, pedig Badenban (Bécs mellett) kénfürdőt használtam. Éjszaka nem tudtam aludni, étvágyam annyira hanyatlott, hogy egészen lefogytam. Fentemlített tea 4 heti használata után fájdalmaim teljesen megszűntek, sőt már 6 hét óta a teát nem iszom, mégis bajomat megszüntnek és testi állapotomat egészen javultnak mondhatom. A kik ezen bajban szenvednek, forduljanak ezen említett teához, meg vagyok róla győződve, hogy hálásak fognak lenni Wilhelm Ferenc urnak.

Teljes tisztelettel

II. **Butschin-Strelfeld gróf**
2—9 főhadnagy neje.

1133/898.

Faeladási hirdetmény.

A veszprémi püspökségi javak monostor apáti erdőgondnokságához tartozó alább felsorolt rendes évi vágások fatömege zárt ajánlatok útján el fog adatni és pedig:

1. Tapolczai üzemosztály 1898/99. évi vágásból	132	db. tölgy	247	m ³
2. " " " " " " " " " "	203	db. cser	299	"
3. Csicsó-jakabfai " " " " " " " " " "	17	db. tölgy	61	"
4. " " " " " " " " " "	113	db. cser	370	"
5. " " " " " " " " " "	306	db. gyerty.	270	"
6. Csótai " " " " " " " " " "	69	db. tölgy	154	"
7. " " " " " " " " " "	59	db. cser	130	"
8. " " " " " " " " " "	65	db. nyir	27	"
9. A.-nyirád, a.-deáki üzemo. " " " " " " " " " "	116	db. tölgy	270	"
10. " " " " " " " " " "	615	db. cser	1070	"
11. F.-nyirád, f.-deáki " " " " " " " " " "	40	db. tölgy	179	"
12. " " " " " " " " " "	441	db. tölgy	549	"
13. " " " " " " " " " "	67	db. cser	157	"
14. Szt.-Békállá feketehegyi üzemo. 1898/99 " " " " " " " " " "	2580	db. tölgy	150	"
15. A.-nyirád, a.-deáki " " " " " " " " " "	142	db. tölgy	308	"

A zárt ajánlatok megfelelő bánatpénzzel 1898. évi november hó 15-én d. e 9 óráig a püspökség erdőmesteri hivatalánál Sümegeen nyújtandók be; később érkező vagy utóajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Részletes becsük és eladási feltételek megtudhatók az erdőmesteri hivatalnál Sümegeen és az erdőgondnokságnál Monostor-apátiban.

Sümegeen, 1898. november hó 4-én.

A veszprémi püspökség
erdőmesteri hivatala.

Százezrei a
családoknak iszszák
előszeretettel
naponta a

Éljen! éljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a babbakónak egészségre ártalmas alkatrészektől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át főlnöttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitűnőbb pótléka a babbakónak, valamint ajánlásra legmértőbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosságra, a valódi Kathreiner-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.

Árverési hirdetmény kivonat.

A sümegi kir. járásbírósa mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gombár Vilma Borbas Gyuláné végrehajtónak Gombár József és társai végrehajtást szenvedő elleni 152 ft 07 kr. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegi kir. járásbírósa területén levő a sümegi 430 sz. tjkvben A 1. sor 558 hrsz. 339/a hász. alatt 7/42 részben Gombár József 7/42 részben kiskoru Gombár Vilma 7/42 részben kiskoru Gombár Borbála és 7/42 részben Gombár Vilma Borbas Gyuláné kiskoru Gombár Borbála, Mária, Antal, Lujza, Erzsébet és Ferenc tulajdonul felvett ingatlanra 400 ft; az 1208 sz. tjkvben A 1. sor 1027 hrsz. a ugyanazok tulajdonul ugyanazon arányban felvett ingatlanra 158 ft ezennel megállapított kikiáltási árban a fenti ingatlanokból Gombár Vilma Borbas Gyuláné valamint Gombár Borbála Mária, Antal, Lujza, Erzsébet és Ferenc kiskorúakat illető 7/42 rézzre e 271693 sz. alatt Gombár József és neje Koroncai Anna javára bekeblezett holtigani haszonélvezeti jog fenntartásával az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1898. évi november hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor a tlkvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 40 ft, 15 ft 80 krt kpben vagy az 1881. 60 tc 42 § ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1. én 3333 sz. a. kelt m. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 61 tc 170 § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervénye átszolgáltatni.

Kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság. Sümegen, 1898. évi október hó 12. ik napján. Szerdahelyi kir. aljbíró.

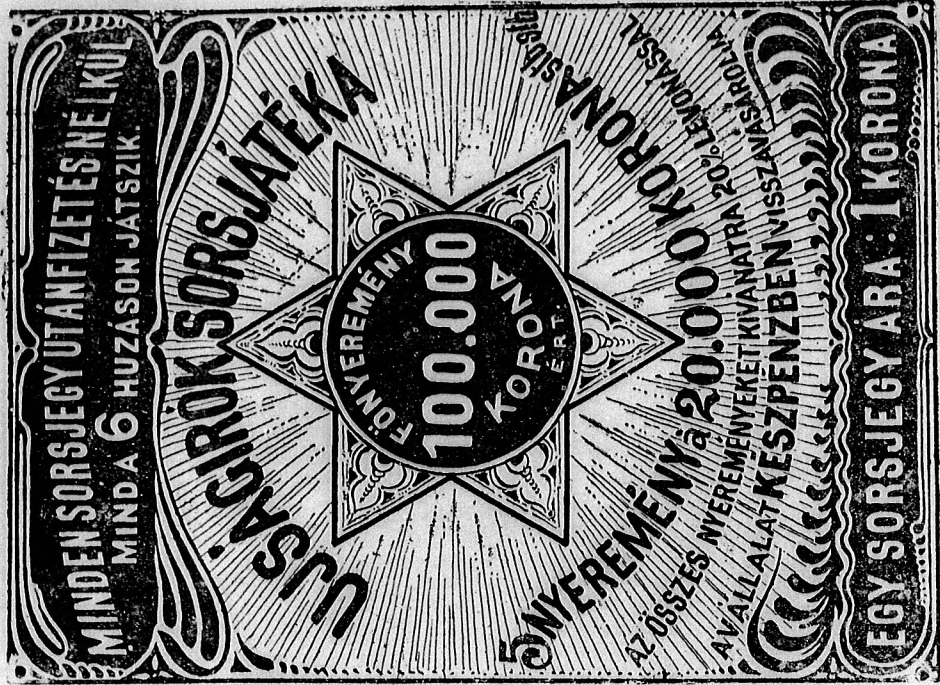
hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1898. évi november hó 8-ik napján bélelőtt 10 il letve d. u. 2 órakor Z.-Szent Grót, illetve Csaford község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 17 ft 60 krt; 11 ftot; 76 ftot; 20 ft 90 krt kpben vagy az 1881. 60 tc. 42 §-ában jelzett árfolyammal

számított és az 1881. évi november hó 1. én 3333 sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX tc 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervénye átszolgáltatni.

Kir. járásbírósa mint tlkvi hatóság: Sümegen 1898. évi szept. hó 21. ik napján. Szerdahelyi kir. aljbíró.

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben 1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény

JEGYZÉKE.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Létszám	Nyeremény	Korona
1 jutalom	600000	600000
1 nyer. á.	400000	400000
1 " "	200000	200000
2 " "	100000	200000
1 " "	90000	90000
1 " "	80000	80000
1 " "	70000	70000
1 " "	60000	60000
2 " "	40000	80000
1 " "	30000	40000
5 " "	25000	125000
1 " "	20000	20000
2 " "	15000	30000
3 " "	10000	30000
31 " "	5000	155000
67 " "	3000	201000
3 " "	2000	6000
432 " "	1000	432000
763 " "	500	381500
1238 " "	300	371400
90 " "	200	18000
31700 " "	100	3170000
3900 " "	80	312000
4900 " "	40	196000
50 " "	20	1000
3900 " "	10	39000
2900 " "	5	14500

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**
a melyek hat osztályban huzatnak ki.

A harmadik nagy m. kir. osztálysorsjáték nehezségére ismét megkezdődik és

100,000 újból **50,000** nyeremény sorsjegyre

jut, tehát az oldalt levő jegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog. A nyeresési esélyek tehát, mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 korona kerül biztos döntésre. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerinti eredeti árban és pedig egy egész 1 oszt. sorsjegy frt 6.—
" fél " " " " 3.—
" negyed " " " " 1.50
" nyolcad " " " " —.75

utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldünk szét. Hivatalos jegyzéket minden huzás után megküldjük, hivatalos tervezetek díjtalanul rendelkezésre állanak. A huzások nyilvánosan történnek a magy. kir. kormány felügyelete mellett és azoknál mindenki megjelölhetik.

Kérjük a rendelvényeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. november hó 12-ig

közvetlenül hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító **BUDAPEST, V., Váci-Körút 4/A.**

Rendelőlevél kivágandó.

TÖRÖK A. és Társának
Budapest, Váci körút 4/A

Kérem nekem ..... eredeti 1 osztályú osztálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az összeg: ( ) utánveendő ( ) mellékelve ( ) postautalvánnyal ( ) ..... ft. ( ) kifizeték ( ) (A mely részt szállításig, ürítendő)

Pontos cím: .....

OSAN - Legjobb a száznak és fogaknak. Antiseptikus, konserváló, tisztító, egészséges, kellemes és jóval fölműlja az eddig ismert legjobb fogszerekot. OSAN-aszális üvegekben ára 88 kr. OSAN-fogpor dobozokban ára 44 kr.

RÓZSATEJ - A legjobb és legedesebb szőlőszesz 1 üveg 1 ft, hozzávaló Balzsamlin-szappan 30 kr. (Orientalische Rosenmilch)

Tanningene - A legjobb HAJFESTŐSZER sötétszőkére, barnára, és feketére. Ára 2 ft 50 kr.

Törvényesen védve, telkiismeretesen megvizsgálva, teljesen ártalmatlan.

ANTON J. CZERNY, Bécs, XVIII., Carl Ludwig Strasse 6.

Budapesti fióktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Király-utca 12. és Egger-téle **NÁDOR**-gyógytárban Váci-körút 17. továbbá minden gyógyszerárban, drogueriákban és parfümeriákban. Szétküldés utánvétel mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, jentí cégek egyikéhez, vagy pedig közvetlenül a szállítóhoz, a Czerny-céghez intézendők. Prospektus ingyen.

KITENTETVE: London, Párizs, Bécs, Brüssel, Konstantinápolyban, stb.

Árverési hirdetményi kivonat.

A sümegi kir. járásbírósa mint tlkvi hatóság ezennel közhírré teszi hogy Simon István végrehajtónak Vörös Anna özv. Nagy Antalné és társai végrehajtást szenvedő elleni 175 ft. tőke és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést a sümegi kir. járásbírósa területén levő szentgrótmezővárosi 281 sz. tjkvben A 1. sor 493 hrsz. alatt Vörös Ferenc tulajdonul felvett ingatlanra 176 ft; a 276 sz. tjkvben A 1. sor 406 hrsz. alatt ugyanannak tulajdonul felvett ingatlanra 110 ft; a csafordi 607 sz. tjkvben A 1. sor 2044 hrsz. alatt ugyan annak tulajdonul felvett ingatlanra 760 ft; az 1008 sz. tjkvben A 1. sor 2044 hrsz. alatt felvett ingatlanból ugyanazt illető 1/4 részre 209 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és